

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Telefon: 472-8864 Fax: 472-8860

Vj-10/2005/17.

Ikt.sz.:.....

A Gazdasági Versenyhivatal versenytanácsa a **Walmart Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (Miskolc) eljárás alá vont ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt indult eljárásban – nyilvános tárgyaláson – meghozta az alábbi

határozatot.

A versenytanács megállapítja, hogy eljárás alá vont vállalkozás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított azzal, hogy

- Szelén, Koenzim Q10 és Proenzi 3 termékei forgalmazása, valamint az azokkal kapcsolatos tájékoztatás során termékeinek gyógyhatást tulajdonított,
- Marslakók gyerekvitamin termékéről azt állította, hogy a legkedveltebb,
- továbbá kijelentette, hogy élelmiszerekből nem szerezhető megfelelő utánpótlás vitaminokból.

A versenytanács az eljárást egyebekben megszünteti.

A versenytanács kötelezi az eljárás alá vontat 3.000.000 (azaz hárommillió) forint bírság megfizetésére, melyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlájára köteles befizetni.

Az eljárás alá vont a határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel kérheti.

Indokolás

I. Az eljárás megindítása

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2005. január 26-án a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló - többször módosított - 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 70. §-a alapján versenyfelügyeleti eljárást indított a Walmart Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Kft.) ellen annak megállapítására, hogy az eljárás alá vont vállalkozás étrend-kiegészítő termékeiről olyan tájékoztatást adott-e fogyasztóinak, melyek megsértették a Tpv. 8. §-ának rendelkezéseit.

II. Az eljárás alá vont

2. A Walmark Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot 2003-ban alapította a csehországi WALMARK a. s. (73961 Trinec, Oldrichovice 44.), az általa gyártott és Csehországban, valamint az EU más tagállamaiban forgalmazott gyümölcslevek és üdítőitalok, illetőleg étrend-kiegészítő termékek magyarországi forgalmazása céljából. A vállalkozás főként természetes alapú étrend-kiegészítőket és alkoholmentes italokat értékesít viszonteladókon keresztül – nagykereskedelmi forgalomban nagykereskedők felé. A társaság 2004. szeptemberében kezdte meg az étrend-kiegészítő termékek, míg 2004. év végétől a gyümölcslevek és üdítőitalok saját forgalmazását. A Walmark a.s. termékeit más magyarországi vállalkozások már korábban is értékesítették. Az eljárás alá vont vállalkozás 2004. évi nettó árbevétele meghaladta a kétszázmillió forintot, melynek majdnem fele az étrend-kiegészítők forgalmazásából származott.

III. A vizsgált magatartás

3. Az eljárás alá vont Kft. élelmiszernek minősülő - Magyarországon jelenleg is forgalmazott - étrend-kiegészítő termékei a társaság internetes honlapja szerint a következők (zárójelben a termékdobozon szereplő névvel): Betabronz, Cink (Zinc), EPA Marine halolaj esszencia, Guarana, Chromdiet, Kalcium halolajjal (Kalcium csukamájolajjal), Kalcium-Magnezium-Cink (Calcium-Magnesium-Zink), Koenzim Q10 (Coenzyme Q10), Koenzim Q10 + karnitin (Coenzyme Q10 + carnitin), Króm (Chromium picolinate), Lecitin (Lecithin), Magnézium, Marslakócskák, Proenzi3, Rostanyag, Szelén (Selenium), Vitavision, Santoin fogkrém, Santoin szájvíz. A Kft. az Urinal nevű terméket Magyarországon nem forgalmazza. A Santoin fogkrém és szájvíz - kozmetikai készítmények - kivételével a termékek étrend-kiegészítők, melyek különböző kiszerezésben (tabletta, kapszula), illetve különféle (erdei gyümölcs, sárgabarack) ízesítéssel kerülnek forgalomba.
4. Az eljárás alá vont egyes termékeit különféle médiában reklámozta, illetve a termékekről tájékoztatást adott az alábbiak szerint:
  - 4.1 Szelén (50µg).
    - 4.1.1 Sajtóhirdetések. Az eljárás alá vont Kft. saját, 500.000 példányban nyomtatott, 110.000 példányban a Nők Lapja című újságba illesztve a fogyasztókhoz eljuttatott „Esszencia” magazin című egészségvédelemmel foglalkozó lapja 2004. évi 1. számának 10. oldalán a Selenium 50µg nevű termék fotója mellett elhelyezett cikkben az alábbi olvasható: „Mire használjuk a szelént? E-vitaminnal együtt szedve a rosszindulatú daganatok és a szívbetegség megelőzésére. Szürkehályog és sárgafolt-elfajulás elleni védelemre. Vírusos fertőzések ellen, a szájherpesz és a pikkelysömör súlyosságának csökkentésére, az AIDS kialakulásának lassítására. A bőrfarkas tüneteinek enyhítésére.” (Lásd a Vj-10/2005/8. számú iratot.)
  - 4.2 Koenzim Q10.
    - 4.2.1 Sajtóhirdetések. Az „Esszencia” magazin 2004. évi 1. számának 14. oldalán a Coenzyme Q10 nevű termék ábrája mellett elhelyezett cikkben a következő olvasható: „Mire használjuk a Q10-et? Szívelégtelenség szívizomgyengeség, magas vérnyomás, szívritmuszavar, anginás mellkasi fájdalom és Raynaud-kór esetén a szív munkájának és a vérkeringés javítására. A rák és a szívbetegség megelőzésére, az időskori degeneratív változások lassítására.” (Lásd a Vj-10/2005/8. számú iratot.)

Az „Esszencia” magazin - 250 ezer példányban megjelent - 2004. évi 2. számának 6. oldalán pedig az alábbi állítások olvashatók: A Koenzim Q10 ... táplálék-kiegészítő ... „megelőzőképpen magában is szedhető, vagy az egyes betegségek alapterápiájának kiegészítéseként. A készítményt ajánljuk: szívelégtelenség, szívizomgyengeség, magas vérnyomás, szívritmuszavar, anginális mellkasi fájdalom esetén illetve a szív munkájának és a vérkeringés javítására. Ínybetegségek hatékony kezelésére. ... Az idegek védelmére (a már kialakult betegségek javítására) ... Az időskori degeneratív változások lassítására ...” Illetve: „Ha a koenzim Q10 koncentráció értéke a vérben 25%-kal csökken az alsó értékhez képest, növekszik a különböző betegségek kialakulásának veszélye.” (Lásd a Vj-10/2005/8. számú iratot.)

4.3 Proenzi 3.

4.3.1. Sajtóhirdetések. Az „Esszencia” magazin 2004. évi 2. számának 4-5. oldalán táplálék-kiegészítő készítményről, melyben többek között az alábbi állítások szerepelnek: „A Proenzi márkájú készítmények minőségüknek köszönhetően új lehetőséget kínálnak azoknak, akiknek az artrózis csökkentette életminőségüket. Használata ajánlott fiatal, közép és idősebb korúaknak, és ellentétben egyes általánosan használt gyógyszerekkel, ezeknek a szerekeknek gyakorlatilag nincs semmilyen mellékhatása.” A Proenzi 3 egyik alkotórésze, a glukozamin-szulfát kapcsán a cikk megállapítja, hogy „Jelenleg ez az orvosok által a leginkább kedvelt glukozamin forma. Megszabadít az ízületi fájdalomtól és jelentősen növeli a mozgékonyt. A Proenzi 3 meglehetősen magas napi adagban tartalmazza a glukozamin-szulfátot.” A mellékelt képen látható doboz felirataként az alábbi olvasható: „Gyógyszerészetileg hatásos anyag az ízületek mozgékonytának regenerálására, javítására és megújítására”. (Lásd a Vj-10/2005/8. számú iratot.)

A termékről több közkezdelt, nagy példányszámú és specializált közönségnek szóló lapokban (Nők Lapja 2004. 42. szám, Meglepetés 2004. 50. szám, Story 2004. december 9-i száma, Otthon 2004. decemberi szám, Színes RTV 2004 53. szám, Családi lap 2004. decemberi szám, Gyógyszertári Practicum 2004. decemberi szám, Patika Magazin 2004 decemberi szám, Pro Sanitas 2004. decemberi szám, Paramedicina 2004. december-januári szám) is jelent meg egy-egy újsághirdetés. A hirdetésekben a készítmény dobozának képe mellett olvasható az „étrendkiegészítő” felírás, és a készítmény dobozán jól olvashatóan látszik az alábbi felirat: „gyógyszerészetileg hatásos anyag az ízületek mozgékonytának regenerálására, javítására és megújítására”. (Lásd a Vj-10/2005/8. és Vj-10/2005/4. számú iratokat.)

4.3.2. Szórólapok. Gyógyszertárakban 150.000 példányban elhelyezett A/4-es méretű háromrét hajtogatott szórólapján többek között az alábbi állítások olvashatóak: „A kutatók végrehajtottak egy nagyszabású vizsgálatot, amely igazolja a glukozamin-szulfát magas hatékonyságát. ... A glukozamin-szulfát és a chondroitin-szulfát közös hatása csökkenti és megszünteti az ízületi fájdalmakat, növeli a csontszövet sűrűségét, javítja a mozgékonyt, mérsékeli az ízületi gyulladások lezajlását, a készítmény hatása fennmarad 2-6 hónapig a szer használata után is, gyakorlatilag nincs mellékhatása. ... A legjobb minőség – kedvező áron. ... A Proenzi 3 használata különösen ajánlható közép és időskorú személyeknek, nehéz fizikai munkát végzőknek, sportolóknak, túlsúlyos személyeknek, veleszületett ízületi rendellenesség esetén.” (Lásd a Vj-10/2005/8. számú iratot) (A Proenzi 3 egy A4-es egyoldalas Vj-10/2005/8. számon nyilvántartott leírása szerint az ajánlott napi adag (3 tablett) 1200 mg glukozamin-szulfátot tartalmaz, mely mennyiség esetén már nem étrend-kiegészítőként, hanem az OGYI által törzskönyvezett gyógyszerrel kellene beszélni. Lásd a Vj-10/2005/2. számú iratot)

4.3.3 Tv-reklám. A Kft. ezt a termékét a televízióban is népszerűsítette. A reklámban a következő hangzik el „Chudik úr” előadásában: „A Proenzi ízületi preparátum azt a gondolatot ébresztette bennem, hogy életem nem más, mint folyamatos mozgás. Ha a

mozgásunk korlátozott, korlátozottan érezzük magunkat az életben is. Ahogy múlik az idő, gerincünk és ízületeink fokozott gondoskodást igényelnek. ... A Proenzi három összetevőjére az ízületeknek feltétlen szükségük van: Glukosamin, Chondroitin, MSM. ... Egészséges ízületek, ez a Proenzi! ... Proenzi – esély a szabad mozgásra!” (Lásd a Vj-10/2005/8. számú iratot.) A 30 másodperces reklámfilm 2004. októberében és novemberében az RTL Klub csatornán 25, illetve 18 alkalommal került lejátszásra. Ugyanebben az időszakban a tv2 csatornán 31, illetve 7 alkalommal, az m1 csatornán pedig 11, illetve 13 alkalommal. (Lásd a Vj-10/2005/4. és Vj-10/2005/10. számú iratokat.) A televíziós reklámot 2005-ben is folyamatosan vetítik a különböző tv-csatornák.

4.4 Marslakók gyerekvitamin.

4.4.1 Sajtóhirdetések. Az „Esszencia” magazin 2004. évi 2. számának 10-11. oldalán a termékkel kapcsolatban többek között az alábbi állítások olvashatóak: „A Marslakócskák tablettá tartalmazza a különböző korosztályú gyermekek egészséges növekedéséhez szükséges vitaminok ajánlott napi mennyiségének 20-100%-t.” Illetve: „A D vitamin, a kalcium és a cink elengedhetetlen a növésben levő csontrendszer számára, különösen azért, mert élelmiszereinkből nem szerzünk megfelelő utánpótlást ezekből az anyagokból.” Vagy: „Napi egy tablettá biztosítja, hogy megfelelő vitamin és ásványi anyag jusson a szervezetetekbe, és segít megvédeni benneteket a betegségektől, a megfázástól, erősíti a csontjaitokat és memóriátokat.” És az, hogy ez a termék „a galaxis legkedveltebb vitaminkészítménye”. (Lásd a Vj-10/2005/8 számú iratot.)

4.4.2. Szórólapok. A termékkel kapcsolatban a Vj-10/2005/7. számon nyilvántartott – a fogyasztókhoz 150.000 példányban eljuttatott szórólapon az alábbi szöveg olvasható: „Rendszeresen hozzuk a Földre a Marslakócskák csomagokat – a galaxis legkedveltebb multivitamin és multi-ásványi anyag készítményeit -, szopogató tablettákat, amelyeket rögtön meg fogtok szeretni, amint megkóstoljátok. Napi egy tablettá biztosítja, hogy megfelelő vitamin és ásványi anyag jusson a szervezetetekbe, és segít megvédeni benneteket a betegségektől és a megfázástól, erősíti csontjaitokat és memóriátokat.” „...A galaxis legkedveltebb vitamin-készítménye.” (A szórólap 110.000 példánya a Junior magazinhoz csatolva került célzott fogyasztói közönséghez.)

4.5 Kalcium-Magnézium-Cink.

4.5.1 Sajtóhirdetések. A termékről a Patika Tükör (2004. decemberi szám), Best (2004. december 3-i szám), ProSanitas (2004. decemberi szám), Wellness (2004. november 25-i szám) és Paramedica (2004. december-januári szám) lapokban és magazinokban egy-egy alkalommal a következő szöveggel jelent meg hirdetés: „A kalcium fontos élettani szerepet játszik a csontok és a fogak keménységének, nyomási szilárdságának fenntartásában, az idegrendszer optimális működésében, a véralvadásban. A magnézium jelentős az ideg- és izomműködésben, valamint számos enzim működésében, valamint számos enzim működésén keresztül a fehérje-, szénhidrát- és zsírsavcsereben. A cink számos enzim és az inzulin alkotórésze, részt vesz a sejtszintű anyagcsere folyamatokban, elősegíti a bőr hámosodási és sebgyógyulási folyamatait”. (Lásd a Vj-10/2005/8. és Vj-10/2005/4. számú iratokat.)

5. A Kft. tulajdonosa kérte az Országos Gyógyszerészeti Intézet véleményét több termékének engedélyeztetési lehetőségéről, illetve annak feltételeiről, azonban mindezidáig nem került nyilvántartásba az eljárás alá vont egyik terméke sem. Az eljárás alá vont a Fodor József Országos Közegészségügyi Központ Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetnek (a továbbiakban: OÉTI) termékmintáit beküldte. Az OÉTI a készítményekre kiadta az igazolást, illetve azokat nyilvántartásba vette, melyről az eljárás alá vontat értesítette. Az OÉTI jóváhagyta a termékek csomagolásán lévő címkefeliratokat is. (Lásd a Vj-10/2005/6/2-18. számú iratokat.) A termékek

csomagolásán (címkéjén) szerepel az, hogy a termékek étrend-kiegészítők, továbbá figyelmeztetésként az is, hogy „az étrend-kiegészítő nem helyettesíti a vegyes étrendet”.

6. Az eljárás alá vont magatartása az étrend-kiegészítők, különleges élelmiszerek és gyógyszerek nem minősülő gyógyhatású készítmények és a gyógyszerek magyarországi piacát érintette.

IV. Az Országos Gyógyszerészeti Intézet véleménye

7. Az eljárásban az Országos Gyógyszerészeti Intézet (a továbbiakban: OGYI) véleményét elküldte a GVH számára több kérdésben. Az OGYI tájékoztatta a GVH-t, hogy a Q10 (ubiquinon) tartalmú készítmények engedélyezésével kapcsolatosan megállapodás született az OGYI és az OÉTI között, amely szerint táplálék-kiegészítőnek minősül a termék, ha annak Q10 tartalma alapján a napi mennyiség nem haladja meg a 30 mg-ot. A 30 mg-ot, vagy annál nagyobb mennyiséget tartalmazó termék engedélyeztetése már az OGYI hatáskörébe tartozik. Az OGYI által engedélyezett Q10 tartalmú készítmények elfogadott alkalmazási javallatai az alábbiak: a szervezet ellenállóképességének fokozására, műtétek utáni lábadozás időszakában, jelentős fizikai igénybevétel során, kiegészítő kezelésre ischaemiás szívbetegségek esetén. Az OGYI Vj-10/2005/2. számon nyilvántartott levele szerint „a többi felsorolt indikációs területen (pl. vérkeringés javítása, ínybetegségek kezelése, az idegek védelme) történő felhasználás hatékonysága ez ideig nem nyert bizonyítást.”
8. Arra a kérdésre, hogy ha egy termék összetevőinek élettani hatása közismert, illetve szakmai irodalom áll rendelkezésre az összetevőkre vonatkozóan, állítható-e ugyanazon élettani hatás, egy az OGYI által be nem vizsgált, de a közismert összetevőket (pl. folsav, cink, bór, Co-Q-10, glukozamin) tartalmazó termék tekintetében, az OGYI a következő választ adta:

„A komponensek szakirodalomban megjelent közismert élettani hatásait nem lehet/nem szabad egyértelműen a piacon megjelenő termékekre átruházni. Az étrend-kiegészítőkben olyan mennyiségek lehetnek, amelyek a még a napi táplálkozás mellett a szervezetbe bevihetők anélkül, hogy azoktól valamilyen gyógyhatás elvárható lenne (a gyógyhatás dózisfüggő) és mellékhatást (nem kívánt hatást) váltanának ki. A kategóriába való besorolásnál döntésünket ásványi anyagokat (mikro-, makroelemek) és vitaminokat tartalmazó készítményeknél a WHO által elfogadott RDA értékek illetve a 45/1999. (IV.30) FVM-EüM-GM együttes rendelet 2. számú mellékletében meghatározott értékek alapján hozzuk meg. A döntést befolyásolja az is, hogy a benyújtó tulajdonít-e gyógyhatást termékének. Az étrend-kiegészítő kategóriának megfelelő mennyiséget tartalmazó készítményeknél szükséges bizonyítani a terméknek tulajdonított hatást (ami valójában sosem bizonyítható). ... A glukozamin (szulfát), Chondroitin-szulfát, és az MSM anyagok felhasználását illetően a szakirodalom nem bővelkedik korrekt, elfogadható klinikai vizsgálati eredményekkel. Az engedélyeztetés meggyorsítása és a korrekt/következetes döntések érdekében határértékek felállításáról – amelyek még egészségi ártalmat nem okoznak – megállapodás történt Intézetünk és az OÉTI között. Azok a készítmények, amelyek mind a három hatóanyagot tartalmazzák – mint a szóban forgó termékek is – engedélyezése nem tartozik az OGYI hatáskörébe, de gyógyhatás nem tulajdonítható nekik. Megállapodásunk értelmében az alábbiakban megadott mennyiségeket tartalmazó készítmények még étrend-kiegészítőnek minősülnek: ... glukozamin – szulfátból max. 400 mg/nap.” (Lásd a Vj-10/2005/2. számú iratot.)

V. A vizsgálati jelentés

9. A vizsgáló megállapította, hogy az eljárás alá vont a vizsgálat tárgyát képező, normál élelmiszer termékeinek betegséget kezelő, megelőző, gyógyító hatást tulajdonított anélkül, hogy azok a jogszabályokban meghatározott szervek által elismerten rendelkeztek volna.
10. Megállapította, mivel az eljárás alá vont élelmiszernek minősülő termékeinek gyógyhatást tulajdonított, ezáltal ezen termékeket egy másik termékpiacon forgalmazta, az élelmiszerek piaca nem érintett.
11. A nagy példányszámú heti és havi lapokban, időszakos reklámkiadványban, a gyógyszertárakban elhelyezett szórólapon közzétett, széles fogyasztói rétegekhez eljutó hirdetések az ún. „fogva tartott”, azaz valamilyen egészségügyi probléma miatt kiszolgáltatottabb - jelen esetben szívpanaszokkal (Koenzim Q10), daganatos megbetegedéssel (Szelén), ízületi bántalmakkal (Proenzi3) küszködő - fogyasztók figyelmét ragadja meg. A meg nem nevezett kutatási eredményekre, egyedülálló összetételre, ásványi anyagok, nyomelemek, vitaminok általános hatásaira történő utalás, a gyógyászatilag igazoltnak feltüntetett hatások említése, továbbá a patikai és gyógynövényboltokban történő értékesítés kihangsúlyozása mind azt a képzetet erősítik, hogy egy teszteléssel alátámasztott, a megfelelő hazai egészségügyi hatóság által ellenőrzött és jóváhagyott gyógyszeréről van szó. A tudományos jelleggel kiemelt egyes, a fogyasztók számára érthetetlen állítások azt a látszatot keltik, mintha nem az összetevő, hanem a reklámozott termék érné el a leírt hatást. Ezáltal a leírás még abban az esetben is megtéveszti a tudományos szöveg megítélésében nem kompetens fogyasztókat, amennyiben az eljárás alá vont igazolni tudná az egyes állítások valóságtartalmát.
12. A Proenzi 3 termékkel kapcsolatban emlékeztetett arra, hogy a Vj-103/2003 sz. eljárásban az OGYI kifejtette, hogy 400 mg glukozamin szulfát hatóanyag tartalmú tableta napi egyszeri alkalommal történő kúraszerű alkalmazása esetén, legfeljebb az ízületek további rongálódásának megakadályozása, a nagy fizikai megterhelésnek kitett ízületek egészségének megőrzése várható. A terápiás dózis alsó határa 800 mg glukozamin szulfát/nap. Gyógyszertári forgalomban vannak olyan magas hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek terápiás céllal adhatók.
13. Az OÉTI által jóváhagyott dobozfeliratok szövegében sem a Proenzi 3, sem a Szelén, sem a Koenzim Q10 hirdetéseiben hivatkozott hatások egyike sem szerepel, tehát a hirdetésekben a forgalmazó olyan kedvező hatásokat tüntet fel, amelyeket szakmai hatóság nem hagyott jóvá. Mindamellet a többi termék hirdetésében a jóváhagyott dobozfeliratot meghaladó állítás nem található.
14. A vizsgáló véleménye szerint a Marslakócskák vitaminkészítmény hirdetésében szereplő azon állítás, hogy „a Marslakócskák tableta tartalmazza a különböző korosztályú gyermekek egészséges növekedéséhez szükséges vitaminok ajánlott napi mennyiségének 20-100 %-át” nem ad megfelelő információt a fogyasztó számára, mivel nem mindegy, hogy milyen idős gyermek számára melyik vitaminból fedezi a napi szükséglet 20 %-át és melyik vitaminból a teljes szükségletet. Felhívta a figyelmet arra, hogy a jogsértő az az állítás, mely szerint „a D vitamin, a kalcium és a cink elengedhetetlen a növekedésben levő csontrendszer számára, különösen azért, mert élelmiszereinkből nem szerzünk megfelelő utánpótlást ezekből az anyagokból”, mivel az étrend-kiegészítők reklámozása nem állíthatja vagy sugallhatja, hogy a változatos, kiegyensúlyozott étrend nem alkalmas a szükséges tápanyagok bevitelére. Továbbá véleménye szerint „a galaxis legkedveltebb vitaminkészítménye” állítás olyan elsőbbségi összehasonlítást sugall az összes többi piacon levő termékhez képest, amely nem bizonyítható.
15. A GVH vizsgálója szerint az eljárás alá vont promóciós gyakorlata - különös tekintettel a saját kiadású Esszencia magazinban, valamint a patikákban elhelyezett szórólapon a Proenzi 3, a Koenzim Q10, a Szelén, és a Marslakócskák vonatkozásában megjelentetett állításokra - sérti a Tpv. 8. § (2) bekezdés a) pontját, mivel a vizsgált termékek lényeges

tulajdonsága, azaz egészségre gyakorolt hatása tekintetében megtevesztésre alkalmas tájékoztatás tesz közzé, ezért indítványozta jogsértés megállapítását, a kifogásolt magatartás további folytatásától való eltiltást és bírság kiszabását, valamint az eljárás alá vont honlapján és a 4. pontban említett, reklámokhoz felhasznált sajtótermékekben helyreigazító nyilatkozat közzétételét.

16. A Tpv-t.-ben meghatározott fenti szankciókon túlmenően a vizsgálat szignalizációt is indítványozott az étrend-kiegészítők ellenőrzését végző (az élelmiszerekről szóló 2003. LXXXII. évi törvény 11.§ (1) bekezdés szerinti) hatóságok felé. A vizsgáló álláspontja szerint ugyanis a Proenzi 3, a Koenzim Q10, a Szelén, valamint a Marslakócskák reklámozása az Esszencia magazinban, illetve a Proenzi 3 reklámozása a különféle médiában, valamint a Proenzi 3 és a Marslakócskák szórólapos reklámozása sérti az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004 (II. 26.) FVM-ESzCsM-GKM rendelet 3. § (1) bekezdés b) és a (2) bekezdés b) pontjaiban megfogalmazott tilalmakat.

VI. Az eljárás alá vont álláspontja

17. A Kft. a Szelén, Koenzim Q10, Proenzi 3, Marslakók gyermekvitamin esetében - kivéve a Proenzi 3 tv-reklámját – nem vitatta a jogsértést, azt elismerte.
18. A Proenzi 3 televíziós reklámjával kapcsolatban előadta, hogy a termék reklámszövegét elküldte az OGYI-nak, amely azt véleményezte. Az OGYI által kifogásolt szövegrészlet („a Proenzi 3 biztosítaná a korlátlan mozgás lehetőségét”) a reklám sugárzott változatában már nem szerepeltette. E változtatás miatt a reklám szövege („A Proenzi 3 három összetevőjére az izületnek feltétlen szüksége van.”) megítélése szerint nem jogsértő.
19. Kiemelte, hogy a kifogásolt dobozfelirat a forgalomba hozott terméken nem olvasható. Sajnálatos tévedés folytán azonban, a termék hirdetéseiben szereplő termékdobozok még a Csehországban forgalmazott és magyar nyelvre lefordított (tervezett) szöveget tüntette fel. A forgalomba került terméken kizárólag az OÉTI-val egyeztetett és általa is jóváhagyott dobozfelirat olvasható. Az új reklámok ezt a szövegrészletet már nem tartalmazzák. Felhívta a figyelmet arra, hogy a jogsértő állapot felismerését követően, azt önkéntesen megszüntette.
20. Megjegyezte, hogy mivel termékeit, illetve azok reklámszövegeit más EU tagállamokban nem kifogásolták a hatóságok, így nem alaptalanul gondolhatták, hogy ezek a tájékoztató szövegek a magyar belső piacon sem bizonyulnak jogsértőnek.
21. A Proenzi 3 termékben található glükozamin-szulfát hatásainak, illetőleg az erre vonatkozó állítások valóságának igazolására benyújtott két szakösszeállítást, a hozzájuk tartozó szakirodalom megjelölésével együtt. A termékkel kapcsolatban megjegyezte, hogy a Csehországból importált Proenzi 3 termék OÉTI számára benyújtott címkeszöveg tervezetében - mely belső anyagnak számít - az adagolásnál a felnőtteknek napi 3 tablettát szerepelt, ezt azonban az OÉTI nem hagyta jóvá, mert ez a mennyiség túllépné a Magyarországon megengedett glükozamin-szulfát hatóanyag tartalmat. (A 1200 mg glükozamin-szulfát hatóanyag tartalom Csehországban a termék étrend-kiegészítőkénti forgalmazásához megengedett.) Úgy nyilatkozott, hogy nem alkalmazza ezt a leírást szórólapként. Az állítás, mely szerint a Proenzi 3 termék „...az egyik legjobb készítmény garanciáját nyújtja...”, abból a tényből következtethető, hogy a termék három hatóanyag-összetevője a versenytársak konkurens termékeiben nem található meg együttesen, így a fogyasztó az egyik legkomplexebb összetételű étrend-kiegészítővel találkozhat az adott piaci környezetben. Emlékeztetett arra, hogy a címkeszöveg tervezet reklámanyagként nem használta, azt valaki rosszhiszeműen - üzleti titkot sértve - jutatta el a GVH-hoz.

22. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Proenzi3, Koenzim Q10 és a Szelén esetében a jogsértő reklámot megszüntette.
23. Megjegyezte, hogy reklámkiadásainak jelentős részét, a szerinte nem jogsértő tv-reklám kiadásai képezték, ezért azt kérte figyelembe venni. (Lásd ezzel kapcsolatban a Vj-10/2005/15. számú iratot.)
24. Megjegyezte továbbá, hogy az „Esszencia” című kiadványa 2004. áprilisában (1. kiadás) és 2004. októberében (2. kiadás) jelent meg, míg a kifogásolt sajtóhirdetések 2004. októbertől és 2004. decembere között jelentek meg. Azaz a jogsértés rövid idejűnek tekinthető.
25. Tekintettel a jogsértés elismerésére, annak kis súlyára, a jogsértő állapota rövid időtartamára és a jogsértés önkéntes abbahagyására, a felróhatóság kis fokára, valamint együttműködő magatartására, kérte elsődlegesen bírság kiszabásának mellőzését, másodlagosan annak, a vizsgálati jelentésben foglaltakhoz képest jelentősen kisebb összegű megállapítását. A többi termékkel kapcsolatban kérte az eljárás megszüntetését.

VII. Jogi háttér

26. A Tptv. 8. § (1) bekezdésének első mondata szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Ugyanezen paragrafus (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.
27. A Tptv. 9. §-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.
28. Az élelmiszerekről szóló 2003. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Ét) 2. § 1. pontja szerint élelmiszer minden anyag vagy termék, amit az európai élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendeletének (a továbbiakban: 178/2002/EK rendelet) 2. cikke szerint az. A 178/2002/EK rendelet szerint élelmiszer minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy termék, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el. E jogszabályhelyek szerint nem minősülnek élelmiszernek - egyebek mellett - a gyógyszerek.
29. Az Ét. 2. § 17. pontja szerint különleges táplálkozási igényeket kielégítő élelmiszernek (beleértve az étrend-kiegészítőket és funkcionális készítményeket) minősül az olyan élelmiszer, amely speciális összetétele, illetőleg különleges gyártási eljárása miatt különbözik az általános fogyasztásra használt élelmiszerektől, ezáltal olyan személyek igényeit elégítik ki, akik emésztésük, anyagcseréjük, fiziológiai állapotuk és életkoruk miatt az általánostól eltérő élelmiszert igényelnek.
30. Az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004 (II. 26.) FVM-ESzCsM-GKM rendelet 3. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a jelölés és az alkalmazott jelölési módszer nem tulajdoníthat az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot, amelyekkel az valójában nem rendelkezik. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint ez a tilalom vonatkozik az élelmiszerek megjelenítésére, csomagolására valamint az élelmiszerek reklámozására.

31. A különleges táplálkozási célú élelmiszerek forgalmazásához 2004. május 1-e óta nem kell az OÉTI engedélye, a gyártónak, forgalmazónak pusztán a szándékát kell bejelentenie. A bejelentési kötelezettség mellett termékmintát is küldeni kell. A különleges táplálkozási célú élelmiszerekről szóló 36/2004 (IV. 26.) ESzCsM rendelet 5. §-a szerint tilos e termékeknek betegséget megelőző, vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
32. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004 (IV. 26.) ESzCsM rendelet 2. §-a szerint étrend-kiegészítő az olyan élelmiszer, amely a hagyományos étrend kiegészítésére szolgál, és amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási, illetve élettani hatással rendelkező anyagokat. A rendelet 6. §-ának (2) pontja szerint tilos az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni. A 7. § szerint az étrend-kiegészítők jelölése, megjelenítése, reklámozása nem állíthatja vagy sugallhatja azt, hogy a változatos, kiegyensúlyozott étrend nem alkalmas a szükséges tápanyag bevitelére.
33. Az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló 1998. évi XXV. törvény 4. §-ának a) pontja értelmében gyógyszernek minősül az olyan anyag vagy azok keveréke, illetve olyan készítmény, amelyet betegség megelőzése, felismerése, kezelése vagy élettani funkció fenntartása helyreállítása, javítása vagy módosítása céljából emberi szervezetben vagy emberi szervezeten alkalmaznak. A 6. § (1) bekezdése értelmében, ha a törvény másként nem rendelkezik, gyógyszer – a magisztrális és a galenusi gyógyszer kivételével – csak akkor kerülhet forgalomba és akkor alkalmazható, ha a külön jogszabályban meghatározott hatóság a gyógyszer-törzskönyvbe bejegyezte, forgalomba hozatalát engedélyezte.
34. A gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyagok és készítmények nyilvántartásáról és forgalomba hozataláról szóló 10/1987. (VIII. 19.) EüM rendelet 2. §-a szerint gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmény az a természetes eredetű anyagot tartalmazó készítmény, amely kedvező biológiai hatással rendelkezik, orvosi előírás nélkül is alkalmazható, és amely előírászerű használat esetén egészségi ártalmat nem okoz. Az 1.§ (2) bekezdése kimondja, hogy gyógyító hatásra utalással terméket - a jogszabályban meghatározottak kivételével - csak a rendelet előírásai szerint lehet előállítani és forgalomba hozni. A rendelet 6. §-a értelmében a rendelet hatálya alá tartozó új készítmény akkor hozható forgalomba, ha azt az OGYI nyilvántartásba vette és a forgalomba hozatalát engedélyezte. A 15. § (3) bekezdése értelmében a készítmény reklámozása az OGYI által jóváhagyott használati utasítás szövegével összhangban a forgalomba hozatali engedély birtokában lehetséges.
35. A Tpv. 78.§-ának (1) bekezdése alapján a bírság összege legfeljebb a vállalkozás előző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet. A (2) bekezdés szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VIII. A versenytanács döntése

36. A gazdasági versenyben sikerre törekvő vállalkozások egyik feladata a fogyasztói döntések befolyásolása. A befolyásolást lehetővé tevő egyik leghatékonyabb eszköz a

fogyasztók tájékoztatása (a reklám), mely segítségével a fogyasztók az általuk korábban még nem vagy nem kellően ismert vállalkozásokról és termékekről, azok jellemzőiről szerezhetnek tudomást, a fogyasztói preferenciarendszer módosítására, illetve a helyettesítő termék között váltásra ösztönözhető. A fogyasztók reklám hatására történő meggyerése ugyanakkor azt is jelenti, hogy ez általában az ugyanazon a piacon tevékenykedő más vállalkozások terhére történik. Mindez nem idegen a gazdasági versenytől. Ha azonban a reklám, vagy általában a tájékoztatás nem felel meg a jogszabályi előírásokban tükröződő elvárásoknak, ez a fogyasztókat számukra hátrányos döntés meghozatalára készítheti és a versenytársakat hátrányos helyzetbe hozhatja. A tisztességtelen, a fogyasztót megtévesztő reklám- vagy tájékoztatási tevékenység a piaci működés zavaraihoz vezet és valós érdemeihez képest aránytalan előnyhöz juttathatja az azt folytató vállalkozást.

37. A fogyasztók felé irányuló (reklám formájában vagy más módon megnyilvánuló) tájékoztatással szemben követelmény, hogy annak alapján a fogyasztó reális képet alkothasson az adott termékről (áruról, szolgáltatásról), a fogyasztói döntés meghozatala (a szerződés kötés) előtti tájékoztatás ne legyen pontatlan.
38. A vállalkozás Magyarországon bejegyzett gazdasági társaság, mely termékeit Magyarországon forgalmazza és az értékesítéshez kapcsolódó magyar nyelvű tájékoztató tevékenysége a magyar fogyasztók felé irányul. Mindezek alapján a Tpvt. 1. § (1) bekezdésének értelmében a Tpvt. hatálya az eljárás alá vontra, illetve annak magatartására kiterjed.
39. A Tpvt. a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartások tilalmazásával a gazdasági versenyt oly módon óvja, hogy nem engedi a fogyasztói döntési mechanizmus tisztességtelen befolyásolását. A tisztességtelen befolyásolás kihat vagy kihathat a fogyasztók versenytársak közötti, illetve az azonos vagy egymást ésszerűen helyettesítő termékek közötti választásának a folyamatára, s ezáltal a verseny alakulására.
40. A versenytanács az eljárás alá vont jelen eljárás keretében vizsgált magatartásának (tájékoztatásának) versenyjogi megítélése során a következő általános szempontok szerint járt el:
  - a) Valamely tájékoztatással (reklámmal) összefüggésben folyamatban lévő versenyfelügyeleti eljárás keretében a versenytanácsnak - a Tpvt. 9. §-ának alkalmazásával - mindenekelőtt fel kell tárnia a tájékoztatásnak a fogyasztók felé irányuló üzenetét, figyelemmel arra is, hogy a tájékoztatás üzenetének megállapítása során azt az első benyomást kell szem előtt tartani, amit a tájékoztatás vélhetően az észlelőire gyakorolt. A Versenytanács általános gyakorlata szerint a tájékoztatás (reklám) összehatása adja a tájékoztatás tartalmát, üzenetét. (Ez a felfogás összhangban van a Legfelsőbb Bíróság a Kf. II. 39.312/2001/4. számú - Vj-3/2000. ügyel kapcsolatos - ítéletében kimondottakkal.) A tájékoztatás (de különösen a reklám) fogyasztók felé irányuló üzenete általában nem bonyolult, nem részletekbe menő. Jelen eljárásban a versenytanács megítélése szerint a 4. pontban részletesen is bemutatott tájékoztatás üzenete három termék esetében az volt, hogy az eljárás alá vont vállalkozás nevezett termékei gyógyhatással bírnak:
    - Szelén terméke rosszindulatú daganatok és a szívbetegség megelőzésére, szürkehályog és sárgafolt-elfajulás elleni védelemre, vírusos fertőzések ellen, a szájherpesz és a pikkelysömör súlyosságának csökkentésére, az AIDS kialakulásának lassítására, a bőrfarkas tüneteinek enyhítésére alkalmas, azaz gyógyhatású termék.
    - Koenzim Q10 terméke alkalmas szívelégtelenség, szívizomgyengeség, magas vérnyomás, szívritmuszavar, anginás mellkasi fájdalom és Raynaud-kór esetén a szív munkájának és a vérkeringés javítására, rák és a szívbetegség megelőzésére, az időskori degeneratív változások lassítására, azaz gyógyhatással rendelkezik.

- Proenzi 3 terméke gyógyszerészetileg hatásos anyag az ízületek mozgékonyságának regenerálódására, javítására és megújítására, megszünteti az ízületi fájdalmakat, növeli a csontszövet sűrűségét, mérsékli az ízületi gyulladások lezajlását, a Proenzi 3 három összetevőjére az ízületeknek feltétlen szükségük van, azaz gyógyhatással rendelkeznek.

A Marslakók gyerekvitamin esetében a versenytanács szerint a tájékoztatás egyik üzenete az volt, hogy az élelmiszereinkből nem szerzünk megfelelő utánpótlást a vitaminokból, míg egy másik az, hogy termék a legkedveltebb vitamin-készítmény.

b) A reklám, vagy tájékoztatás üzenetének megállapítását követően el kell bírálni, hogy a reklám alkalmas-e a fogyasztói döntés befolyásolására. Az alkalmasság elbírálásakor figyelembe veendő a Tpvt. 9. §-a, továbbá az, hogy a Tpvt. hatálya alá tartozó vállalkozónak a magatartása a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e, amit elsődlegesen a Tpvt. rendelkezései szerint kell elbírálni. (Lásd erre vonatkozóan a Fővárosi Ítéltáblának a Vj-34/2002. számú ügyben hozott 2. Kf. 27.128/2003/6. számú ítéletét.) E körben figyelembe veendő az is, hogy egy terméknek (árúnak, szolgáltatásnak) vannak olyan tulajdonságai, amelyek a fogyasztó számára jelentőséggel bírnak, lényegesnek minősülnek a különböző vállalkozások, termékek közötti választásban, az adott termék megvásárlásában, illetőleg az adott vállalkozással történő szerződéskötésben kicsúcsosodó döntési folyamatban. A termék más tulajdonságai ugyanakkor ilyen jelentőséggel nem bírnak, így az ezen tulajdonságokkal kapcsolatos pontatlan, hiányos tájékoztatás nem befolyásolja versenyjogilag releváns módon a fogyasztói döntéseket.

A versenytanács megítélése szerint az eljárás alá vont fenti tartalmú magatartása alkalmas volt a fogyasztói döntések befolyásolására, mert egy termék gyógyhatásának megléte vagy nem léte lényeges tulajdonságai az adott terméknek.

Az egészségre ható termékek esetén a potenciális fogyasztók sérülékeny fogyasztói csoportot alkotnak. A vásárlási döntés értékelési szakaszában a várt gyógyító, megelőző hatás minden egyéb tényezőt megelőz, az információ keresési és feldolgozási folyamatot pedig egyrészt az jellemzi, hogy az ilyen termékek lényeges tulajdonságainak elkülönítése, az ezekre vonatkozó információk mérlegelése a speciális szakértelemmel nem rendelkező fogyasztók számára nehézséget jelenthet, másrészt az emelhető ki jellemzőként, hogy a döntést megelőző kockázatmérlegelést alapvetően megnehezíti, hogy egy döntés szempontjából lényeges tulajdonság, az esetleges mellékhatás nem ismerhető meg a vásárlás, a használat előtt. A fogyasztók fokozottabb kiszolgáltatottsága miatt ezen a területen különös jelentősége van a tényszerű, túlzásokat nélkülöző tájékoztatásnak.

A gyógyhatású készítményeket kereső vásárlók a fogyasztók speciális csoportját jelentik, akik a gyógyulás vagy gyógyító hatás reményében lényegesen érzékenyebben reagálnak az ezt ígérő tájékoztatásra és anyagi erejüket meghaladó kiadásokra is hajlandóak. E piac fogyasztóit egészségügyi problémáik, testi és egyéb adottságokból adódó fogyatékoságaik fokozottan kiszolgáltatottakká teszik. A gyógyszerek, gyógyhatású termékek és általában az egészség megőrzésével, helyreállításával kapcsolatos termékek bizalmi termékeknek tekinthetők. A fogyasztók előre nem ismerhetik a termék hatásait. A bizonytalanság jelentős lehet. Ezt a bizonytalanságot hivatott mérsékelni a hatósági ellenőrzés és engedélyeztetés. A fogyasztó bizalma nagyobb olyan termékek esetében, amelyek forgalmazása hatóságilag engedélyezett. Közérdek fűződik ahhoz, hogy a laikus fogyasztók nagy biztonsággal, valós tájékoztatásban részesüljenek. Ez abban az esetben valósulhat meg, ha az ilyen árukról vagy szolgáltatásokról közzétett tájékoztató anyagok, vagy tájékoztatás a szakhatósági engedélyben, illetve vizsgálatban foglaltaknak megfelelő valós, ténylegesen bizonyított állításokat tartalmaznak. Az egészségügyi tájékoztatás területén jelentkező anomáliák

olyan súlyos problémákat vetnek fel, hogy a közérdek fokozott védelme indokolja a még kis mértékben is zavart keltő reklámok elleni fellépést.

Gyógyhatást nem tulajdoníthatnak a vállalkozások élelmiszereknek (étrend-kiegészítőknek). Gyógyhatásra utaló tájékoztatást csak az arra hivatott hatóság igazolásának (engedélyének) megszerzése után lehet adni. A jelen eljárásban ezért nincs jogi relevanciája annak, hogy az adott terméknek van-e gyógyhatása vagy pedig nincs. Mindazok a vállalkozások, amelyek az emberi egészséget gyógyító, de egyben veszélyeztető termékeket kívánják forgalomba hozni, az erre hivatott hatóságnál (az Országos Gyógyszerészeti Intézetnél) kötelesek terméküket megvizsgáltatni. Az eljárás egyik fontos célja az, hogy az emberi egészségre ártalmas termékek ne kerüljenek forgalomba, és a forgalomba hozás és fogyasztás feltételei egyértelműen legyenek meghatározva. E szűrés elengedhetetlen velejárója, hogy az esetleg hatásos és jó termékek később, nehezebben kerülhetnek a piacra, illetve aki e szűrőn nem kíván átesni, nem is viheti piacra - még esetleg akár nagyon is jó - termékét, vagy legalábbis nem adhat termékéről olyan tájékoztatást, ami gyógyhatásra utal. Tehát mindazok a vállalkozások, amelyek ezt az utat megkerülik, nem állíthatják termékeikről azt, hogy annak gyógyhatása van. Ha szabadon lehetne piacra lépni engedélyeztetés nélkül, akkor még esély sem lenne arra, hogy az egészségre ártalmas, veszélyes szerek forgalmazását meg lehessen akadályozni. Ha mégis ezt teszik egyes vállalkozások, azaz nem engedélyeztetik termékeiket, akkor tisztességtelen előnyre tesznek szert olyan vállalkozásokkal szemben, amelyek a szabályt betartva, a kapcsolódó költségeket (terheket) is vállalva járnak el.

A Magyarországon forgalomba kerülő, emberi fogyasztásra szánt termékek esetében kizárólag a jogszabályi felhatalmazással rendelkező intézmény jogosult annak elbírálására, hogy egy adott termék milyen típusú, milyen hatásmechanizmusú árucategóriába - gyógyszer, gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású termék, vagy különleges táplálkozási igényeket kielégítő élelmiszer, stb. - sorolható be. Gyógyhatást akkor lehet egy készítménynek tulajdonítani, ha azt gyógyszerként, vagy gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású termékként engedélyezték, s ehhez a hatásokat vizsgálatokkal igazolták, melyek eredményeit a szakhatóság (nevezetesen az OGYI) elfogadta.

Az engedélyezési szabályrendszer által kialakított besorolási rendszer egyben kijelöli az egyes kategóriákba tartozó készítmények, termékek előállítási, forgalmazási, reklámozási feltételeit, illetve népszerűsítésük korlátjait.

Az eljárás alá vont vállalkozás fentebb említett termékei élelmiszereknek (étrend-kiegészítőknek) minősülnek, amit az eljárás alá vont maga is elismert. Nem vitatta, hogy készítményeit az OGYI nem vizsgálta. Mivel az OGYI engedélyének hiányában az eljárás alá vont által forgalmazott termékek nem minősíthetők sem gyógyszernek, sem gyógyhatású készítménynek, ezért a jelen eljárásban vizsgált tájékoztatás esetében a fogyasztóknak szóló üzenet alkalmas volt a gazdasági (piaci) versenyben történő megtévesztésére a tájékoztatásokban többször szereplő, a forgalmazott termékek gyógyító hatásra történő visszatérő utalások miatt.

Hasonló módon, a jogszabályi környezetből adódóan nem állíthatja, vagy sugallhatja egy vállalkozás a termékeihez kapcsolódó tájékoztatás során, hogy a változatos, kiegyensúlyozott étrend nem alkalmas a szükséges tápanyag bevitelére.

c) A Gazdasági Versenyhivatal fogyasztók tájékoztatás (reklám) általi tisztességtelen befolyásolása miatti fellépése csak akkor indokolt, ha a tájékoztatás (reklám) - a gazdasági versenyre kihatóan - képes befolyásolni a fogyasztókat. A fogyasztók megtévesztésére vonatkozó jogszabályi előírás alapján egy magatartásnak akkor van ténylegesen versenyjogi relevanciája, ha a megtévesztés a verseny szempontjából befolyásolhatja a fogyasztói döntések szabadságát a versenyviszonyok torzításával.

Mivel a kifogásolt tájékoztatás a termékek lényeges tulajdonságával volt kapcsolatos, az adott piacon a fogyasztók érzékenysége miatt a tájékoztatás tartalma a versenyre kihatóan képes a fogyasztókat befolyásolni.

41. A Versenytanács kialakult joggyakorlata alapján egy vállalkozásnak szükség esetén bizonyítania kell azt, ha termékéről azt állítja, hogy a legtöbben azt fogyasztják. A versenytanács megítélése szerint a legkedveltebb termék a jelen környezetben egyértelműen azt jelenti, hogy a Kft. Marslakók gyerekvitamin készítményét fogyasztják a legtöbben. A Kft. erre vonatkozóan nem terjesztett elő semmilyen bizonyítékot.
42. A fentiek alapján az eljárás alá vont Szelén, Koenzim Q10 és Proenzi 3 termékei forgalmazása, valamint az azokkal kapcsolatos - a 4.1., 4.2.1., 4.3.1. és 4.3.2. pontokban ismertetett - tájékoztatás során a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást tanúsított, mivel élelmiszer termékeinek forgalmazása és a forgalmazáshoz kapcsolódó tájékoztatás során termékeinek gyógyhatást tulajdonított, mely magatartás a Tpvt. 8. § (1) bekezdésébe és a Tpvt. 8. § (2) bekezdésének a) pontjába ütközik és ezért jogsértő. Az eljárás alá vont a Marslakók gyerekvitaminhoz kapcsolódóan -, de általános érvennyel - a jogszabályi tiltás ellenére a tájékoztatás során a fogyasztók megtévesztésére alkalmas módon azt állította, hogy az élelmiszerekből nem szerezhető megfelelő utánpótlás a vitaminokból, mely magatartás a Tpvt. 8. § (1) bekezdésébe és a Tpvt. 8. § (2) bekezdésének a) pontjába ütközik és ezért jogsértő. Továbbá, az azt alátámasztó bizonyítékok megléte nélkül a Marslakók gyerekvitamin termékéről azt állította, hogy az a legkedveltebb, mely magatartás a Tpvt. 8. § (1) bekezdésébe és a Tpvt. 8. § (2) bekezdésének a) pontjába ütközik és ezért jogsértő. Az egyéb készítményekkel kapcsolatos tájékoztatás tárgyában a versenytanács az eljárást jogsértés hiányában megszünteti.
43. A versenytanács a jogsértés Tpvt. 77. § (1) bekezdés d) pontja alapján történő megállapítása mellett, bírság kiszabását is indokoltan tartotta eljárás alá vonttal szemben. A bírság kiszabásánál súlyosbító körülményként vette a versenytanács figyelembe azt, hogy már több éves joggyakorlathoz kellett volna a Kft.-nek alkalmazkodnia. Ugyanakkor enyhítő körülményként vette a versenytanács figyelembe a jogsértés elismerését, annak korlátozott időtartamát, a jogsértés önkéntes megszüntetését és az utáni normakövető magatartást, valamint az eljárás alá vont együttműködő magatartását a versenyhatósággal.
44. Mivel az eljárás alá vont a kifogásolt tájékoztatási elemeket megváltoztatta és így a jogsértő állapotot megszüntette, ezért azzal kapcsolatban a versenytanácsnak nem kellett rendelkeznie.
45. A versenytanács a fentiek alapján a rendelkező rész szerint határozott.

IX. Egyéb kérdések

46. A versenytanács határozata elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83. §-a biztosítja.

Budapest, 2005. június 23.